

Wens demente oudere blijft te vaak onbekend

- donderdag 27 september 2012, 03u00 Bron: Belga

ONDERZOEK TOONT AAN DAT WILSVERKLARING GERESPECTEERD WORDT

Een op de tien rusthuisbewoners met dementie heeft een wilsverklaring, bij vijf op de tien zit er een instructie van de huisarts in het dossier. pn

BRUSSEL - Rusthuisbewoners nemen te weinig het initiatief om hun levenseinde zelf te organiseren door een wilsverklaring op te maken voor ze dement worden.

Slechts een op de tien rusthuisbewoners die met dementie sterven, blijken voorafgaand zelf in een wilsverklaring hun wens over hun levenseindezorg kenbaar te hebben gemaakt.

Dat blijkt uit een onderzoek van de Vrije Universiteit Brussel en de UGent naar 764 overleden rusthuisbewoners met dementie, verspreid over 345 rusthuizen.

De bevraging gebeurde al in 2006 maar de onderzoeksresultaten werden nu pas gepubliceerd.

'In 2010 hebben we een vervolgstudie gemaakt. Uit de eerste resultaten blijkt niet meteen dat er evolutie is', zegt An Vandervoort van de onderzoeksgroep Zorg rond het Levenseinde.

Conclusie: wanneer bejaarden het rusthuis binnenstappen, denken ze te weinig na over welke zorg ze op het einde van hun leven willen, en vooral welke kwaliteit van leven. De ervaring leert nochtans dat rusthuizen en het verplegend personeel wel degelijk met hun wensen rekening houden. Als die tenminste op papier staan.

Het kan daarbij gaan om de wens om niet in het rusthuis, maar thuis of bij familie te sterven. Om niet meer te worden gereanimeerd. Om niet meer naar het ziekenhuis te worden gevoerd. Om niet meer kunstmatig te worden gevoed. Of om niet meer te worden beademd.

Een wilsverklaring voor euthanasie is nog iets anders.

Instructie huisarts

Dat amper één op de tien ouderen zelf iets op papier laat zetten, vinden de onderzoekers verbazend weinig. 'Omdat men bij deze kwetsbare groep van personen met dementie kan verwachten dat hun mogelijkheden om zich uit te drukken zal verminderen naarmate de ziekte vordert.'

Maar het wil niet zeggen dat voor negen op de tien rusthuisbewoners helemaal niets op papier staat en dat het verplegend team van het rusthuis naar eigen goeddunken over hun levenseindezorg beslist. Van vijf op de tien bewoners zit in hun dossier een instructie van de huisarts. Voor vier op de tien rusthuisbewoners is helemaal niets geregeld. Een minderheid dus.

Toch zien de onderzoekers graag dat de bewoners zelf meer initiatief nemen om hun levenseindezorg in een officiële wilsverklaring kenbaar te maken.

Vandervoort: 'We merken dat huisartsen een instructie pas uitschrijven wanneer de bewoner al te ver gedementeed is om zelf nog beslissingen te nemen. Die instructie wordt weliswaar vaak in overleg met de familie opgesteld, maar voor de patiënt is het te laat.'

'In een wilsverklaring kan de patiënt veel beter zelf zeggen wat hij wel of niet wil. Soms kan dat over heel banale zaken gaan, zoals: welke activiteiten wil ik nog doen als ik dement ben? In een instructie van de huisarts staan zulke zaken niet.'

'Daarom vinden wij dat bewoners beter in een heel vroeg stadium het gesprek met hun huisarts of met het rusthuis over levenseindezorg aangaan. Dat kan wanneer er nog geen tekenen van dementie zijn', zegt Vandervoort. 'Nu kiest men vaak om een wilsverklaring in te vullen op het moment van diagnose. Of op het moment dat een partner overlijdt. Kortom: wanneer er iets ingrijpend gebeurt. Terwijl het nadenken over levenseindezorg meer een proces zou moeten zijn.'

Wilsverklaring is veranderlijk

Ze legt de nadruk op 'proces'. 'Want naarmate hij ouder wordt, kan een persoon anders over zijn levenseinde beginnen na te denken. Wanneer iemand een longontsteking krijgt, kan dat bijvoorbeeld een aanleiding zijn om nog eens over de wilsverklaring na te denken.'

Volgens de onderzoekers is er zeker ook een verantwoordelijkheid weggelegd voor de rusthuizen zelf. 'Sommige rusthuizen knopen zelf gesprekken met hun bewoners aan van zodra ze binnen komen. Het is een beleidskeuze. Bij andere gebeurt het niet.'

online www.palliatieve.org

Van onze redacteur Yves Delepeleire